

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Koláře a soudců JUDr. Ladislava Bognára a JUDr. Jana Zavrtálka v právní věci žalobce **Mgr. Martina Fuchsiga**, správce konkursní podstaty úpadce UKAMO, spol. s r.o., se sídlem v Opavě, Otická 37, PSČ 746 01, proti žalovanému **MVDr. Jiřímu K** , narozenému , bytem v , zastoupenému JUDr. Rudolfem Řehánkem, advokátem se sídlem v Ostravě –Slezské Ostravě, Občanská 18, PSČ 710 00, o zaplacení částky 243.456.300.- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. května 2013, č.j. 28 Cm 15/2007 - 732,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.

- I. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 171.457.- Kč k rukám zástupce žalovaného do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem označeným v záhlaví (třetím ve věci vydaným) soud prvního stupně zamítl žalobu, podle níž se žalobce jako správce konkursní podstaty společnosti UKAMO, spol. s r.o. (dále rovněž jen „úpadce“) domáhal po žalovaném zaplacení částky 243.456.300.- Kč. Podle skutkových tvrzení žaloby představuje žalovaná částka škodu způsobenou úpadci žalovaným, který jako jednatel úpadce uzavřel dne 20. února 1997 smlouvu o prodeji akcií, podle níž prodal 2.438 ks akcií společnosti Moravské vinařské závody VIRENA a.s. (dále rovněž jen „VIRENA“) v majetku úpadce v nominální hodnotě 243.800.000.- Kč za 243.700.- Kč, tedy za částku odpovídající 0,1% jejich nominální hodnoty, Karlu K , s tím, že nabyvatel tyto akcie prodal Josefu R a ten žalovanému jako fyzické osobě. Soud prvního stupně však provedeným dokazováním zjistil, že tímto jednáním úpadci žádná škoda nevznikla. Z provedených důkazů totiž vyšlo najevo, že smlouva o prodeji akcií ze dne 20. února 1997 nebyla realizována již proto, že jejím předmětem bylo nemožné plnění, protože podle ní měla být jejím předmětem hromadná akcie nahrazující 2.437 ks akcií společnosti VIRENA, taková hromadná akcie však nikdy nebyla emitována. Naopak bylo z notářského zápisu sepsaného notářem JUDr. Milošem Vajglem zjištěno, že ještě na valné hromadě společnosti VIRENA konané dne 9. června 1997, s akciemi, které měly být předmětem smlouvy, hlasoval úpadce, a z výpovědi svědka Karla K a smlouvy o prodeji akcií jím soudu předložené, že dne 30. července 1997 uzavřel úpadce jinou smlouvu s Karlem K , jejímž předmětem bylo 2.438 ks akcií společnosti VIRENA a tuto smlouvu uzavřel za úpadce otec žalovaného Jiří K který byl dalším jednatelem úpadce. Nebylo možno ověřit, kdo akcie indosoval, protože byly skartovány v souvislosti s prohlášením konkursu na majetek společnosti VIRENA. To za situace, kdy k posuzovanému skutku došlo za účinnosti zákona č. 513/1991 Sb. obchodního zákoníku (dále rovněž jen „ObchZ“) ve znění účinném do 31. prosince 2000, podle něhož v případě, že se společnost domáhala po svém statutárním, zástupci náhrady škody vzniklé výkonem funkce v rozporu s péčí řádného hospodáře, nesl žalobce důkazní břemeno jak ohledně vzniku a výše škody, tak ohledně toho, že ke škodě došlo jednáním statutárního zástupce v rozporu s péčí řádného hospodáře, k závěru, že žalobce neprokázal svá tvrzení ohledně jednání žalovaného v rozporu s péčí řádného hospodáře a žalobu proto zamítl, aniž bylo třeba se zabývat výší případně vzniklé škody.

Žalobce napadl rozsudek odvoláním, v němž soudu prvního stupně vytkl nedostatečně zjištěný skutkový stav a z toho vyplývající nesprávné právní posouzení

věci. Podle názoru žalobce není smlouva předložená svědkem K věrohodným důkazem o uzavření smlouvy o převodu akcií dne 30. července 1997, protože o ní nepadla žádná zmínka v průběhu šetření transakce policejními orgány. Tato listina by tedy měla být podrobena znaleckému zkoumání ke zjištění stáří papíru, na němž byla vyhotovena a analýzy použitého typu písma z hlediska autenticity s ohledem na poměry panující v roce 1997, kdy měla být listina vyhotovena. Pochybný je rovněž podle odvolatele závěr soudu prvního stupně o věrohodnosti výpovědi svědka K s argumentem, že tento svědek neměl žádný zájem vypovídat ve prospěch některého z účastníků řízení, na jehož výsledku není nijak zainteresován. Pokud jde o posouzení smlouvy o převodu akcií ze dne 20. února 1997, kterou na straně převodce uzavřel žalovaný, argumentoval odvolatel, že tato smlouva nemusí mít písemnou formu a označení předmětu smlouvy v jejím písemném vyhotovení může být pouhou nepřesností skutečné smluvní vůle jejích účastníků převést jednotlivé akcie. Napadené rozhodnutí by proto mělo být zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení, v němž by bylo dokazování doplněno ve smyslu naznačeném v odvolání.

Žalovaný označil skutková zjištění soudu prvního stupně za správná a právní posouzení za přesvědčivá a navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Poté, co přezkoumal napadené rozhodnutí i průběh řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání není důvodné.

Z obsahu spisu pro účely tohoto rozhodnutí odvolací soud zjistil, že žalobce se domáhal zaplacení částky, jež je předmětem řízení, žalobou doručenou soudu prvního stupně dne 24. ledna 2007, v níž uvedl skutková tvrzení tak, jak jsou popsána v úvodu odůvodnění tohoto rozhodnutí. Procesní obrana žalovaného v průběhu řízení doznala změn a postupně byly tvrzeny skutečnosti navzájem se vylučující. Žalovaný ve svém prvním vyjádření ve věci tvrdil, že uzavřením smlouvy ze dne 20. února 1997 se žádného porušení svých povinností nedopustil. Faktická hodnota akcií totiž neodpovídala jejich nominální hodnotě, ale byla fakticky téměř nulová, protože do ceny nemovitostí použitých na úhradu emisního kursu akcií, které byly předmětem smlouvy, nebylo promítnuto zástavní právo na nich váznoucí, a transakce měla pouze garanční charakter. S ohledem na dobu, kdy mělo k transakci dojít, namítl žalovaný rovněž promlčení žalovaných nároků. V dalším průběhu řízení žalovaný tvrdil, že akcie nebyly Karlu K prodány na základě smlouvy předložené žalobcem, a že si ani není vědom, že by takovou smlouvu za úpadce sám uzavřel, ale že k převodu akcií došlo „někdy později za částku blízkou se této smlouvě“, a ještě později tvrdil, že smlouvu ze dne 20. února 1997 za úpadce sice uzavřel, ale jejím předmětem bylo nemožné plnění, protože podle ní měla být prodána Karlu K hromadná akcie nahrazující 2437 ks jednotlivých akcií emitenta VIRENA a.s., taková akcie však nikdy nebyla vydána a k realizaci smlouvy tudíž nemohlo dojít, jak o tom svědčí notářský zápis z valné hromady emitenta akcií konané dne 9. června 1997. Hromadná akcie by nadto musela nahrazovat nikoliv 2437 akcií, jak je ve smlouvě uvedeno, ale 2.438 akcií, které byly emitentem po vydání úpadci předány, což odporuje ustanovení § 5 odst. 3 z.č. 591/1992 Sb.,

podle něhož nemohou být práva spojená s cennými papíry převodem dělena na podíly, ale pouze výměnou za jednotlivé cenné papíry.

Soud prvního stupně prvními dvěma ve věci vydanými rozsudky žalobu zamítl z důvodu promlčení. Tento právní závěr však soudy které tato rozhodnutí přezkoumávaly, a to v prvním případě dovolací soud a ve druhém případě odvolací soud, shledaly nesprávným, a proto byly oba ve věci vydané rozsudky zrušeny a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení, poprvé rozsudkem dovolacího soudu ze dne 15. října 2010, č.j. 29 Cdo 2308/2009-99, a podruhé usnesením odvolacího soudu ze dne 21. června 2011, č.j. 8 Cmo 43/2011-158, a lze již na tomto místě konstatovat, že s ohledem na závěry soudů vyšších stupňů, podle nichž běh promlčecí doby začíná běžet v případech, kdy se společnost domáhá náhrady škody po svém statutárním zástupci, teprve poté, kdy je zde osoba způsobilá k podání takové žaloby nezávislá na žalovaném statutárním zástupci společnosti, a s ohledem na to, že konkurs na majetek úpadce byl prohlášen usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. února 2004 v řízení vedeném pod sp.zn. 14 K 7/2004, kterým byl zároveň žalobce jmenován správcem konkursní podstaty, žalované nároky promlčeny nejsou.

Soud prvního stupně se tedy v řízení předcházejícím vydání napadeného rozsudku zabýval věcí po věcné (meritorní) stránce a v tomto směru provedl rozsáhlé dokazování, z něhož jsou pro účely tohoto rozhodnutí zásadní skutková zjištění ze smluv o prodeji akcií ze dne 20. února 1997, uzavřených úpadcem a společností WONDER spol. s r.o. jako prodávajícími a Karlem K₁ jako kupujícím, smlouvy o koupi akcií uzavřené dne 25. srpna 1997 mezi prodávajícím Karlem K₁ a kupujícím Josefem R₁, a smlouvy o koupi akcií ze dne 20. dubna 1998 uzavřené mezi prodávajícím Josefem R₁ a žalovaným jako kupujícím, z úplného výpisu z obchodního rejstříku úpadce vedeného Krajským soudem v Ostravě v oddíle C, č.vl. 5999, z notářského zápisu sepsaného notářem JUDr. Milošem Vajglem dne 9. června 1997, č. NZ 87/97, N 129/97, z výpovědi svědků Karla K₁ Josefa R₁ a Jiřího K₁, z účastnické výpovědi žalovaného a z dokladů předložených Karlem K₁ a to z fotokopie smlouvy o koupi akcií ze dne 30. července 1997, z potvrzení o předání a převzetí akcií z téhož dne a z příjmových dokladů ze dne 20. února 2007. Skutková zjištění z těchto důkazů jsou podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí a odvolací soud na ně jako na správná v celém rozsahu odkazuje s tím, že mezi účastníky bylo nesporné, že společnost VIRENA nikdy neemitovala hromadné akcie.

V souladu s jednotlivými ustanoveními zákona č. 591/1992 Sb., zákona o cenných papírech, ve znění účinném v době, kdy k posuzovaným transakcím došlo, a to ustanovení § 13, § 17 a § 18, je k převodu cenných papírů na řad, kterými akcie společnosti VIRENA v majetku úpadce byly, současného splnění tří náležitostí, a to uzavření platné smlouvy s náležitostmi podle ustanovení § 13, které ve svém prvním odstavci přiměřeně odkazuje na ustanovení obchodního zákoníku o kupní smlouvě, předání cenných papírů způsobem upraveným v ustanovení § 17, podle jehož prvního odstavce dochází k převodu cenného papíru jeho předáním, a podle jehož druhého odstavce je závazek splněn převodem podle ustanovení prvního

odstavce, pokud listinný cenný papír odpovídá smlouvě, a indosamentu, který musí být podle ustanovení § 18 odst. 1 uvedeného zákona bezpodmínečný, pokud ze zvláštního zákona nevyplývá něco jiného.

Podle názoru odvolacího soudu se žalobci nepodařilo prokázat, že by bylo možno žalovanému přičítat podíl na splnění kterékoliv této náležitosti, především pak na uzavření smlouvy o převodu akcií.

Zásadní pro tento závěr byla zejména zjištění provedená ze smlouvy ze dne 20. února 1997. Podle názoru odvolacího soudu nemůže být tato smlouva považována za platný právní úkon, protože jejím předmětem je nemožné plnění za situace, kdy bylo mezi účastníky řízení nesporné, že společnost VIRENA nikdy neemitovala hromadné akcie, právě taková akcie však podle této smlouvy měla být převedena. Z toho, že s akciemi, které měly být podle číselného označení předmětem převodu, ještě dne 9. června 1997 disponoval úpadce, je pak zřejmé, že přinejmenším k tomuto dni ještě nebyly opatřeny indosamentem a předány Karlu K , ač kupní cena byla nabyvatelem zaplacená bezprostředně po uzavření této smlouvy, a z této skutečnosti odvolací soud dále dovozuje, že účastníci neměli vůli převést jednotlivé akcie, jak tvrdil žalobce v odvolání. Odvolací soud přitom zdůrazňuje, že právě uvedený notářský zápis jako veřejnou listinu považuje za zásadní důkaz, protože nevznikají žádné pochybnosti o jeho autenticitě a tím o správnosti údajů v něm uvedených. Skutečnost, kdo akcie posléze Karlu K indosoval (zejména zda to byl žalovaný, nebo jiná osoba), stejně jako platnost indosamentu jednak nejsou zásadní, protože indosament by byl pouze faktickým důsledkem uzavřené smlouvy, jednak je nebylo v řízení možno posoudit, když akcie byly skartovány v souvislosti s konkursem prohlášeným na majetek jejich emitenta.

Bez ohledu na případné pochybnosti o autenticitě smlouvy o převodu akcií ze dne 30. července předložené Karlem K tak lze dovést důkazní nouzi žalobce ohledně jednání žalovaného v rozporu s péčí řádného hospodáře, jak má na mysli ustanovení § 194 odst. 5 ObchZ., což za situace, kdy rozhodným předpisem je obchodní zákoník ve znění účinném dne 20. února 1997, podle něhož je povinná prokazovat jak vznik a výši škody, tak „zavinění“ žalovaného žalující strana, nemůže vést k jinému závěru, než k zamítnutí žaloby.

S ohledem na tento svůj závěr odvolací soud napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 219 o.s.ř. jako věcně správné potvrdil a neshledal na potřebné doplnit dokazování ohledně autenticity smlouvy ze dne 30. července 1997 navržené žalobcem, protože ani zjištění, že jde o falzum, by nemohlo vést k jinému závěru, jak je uvedeno v předchozím odstavci. Nad rámec rozhodnutí pak odvolací soud dodává, že s ohledem na toto právní posouzení neřešil zjevný rozpor mezi skutkovými tvrzeními obsaženými v žalobě a žalobním petitem, kdy skutkovým tvrzením uvedeným v žalobě by odpovídala částka ve výši 243.556.300.- Kč a nikoliv částka požadovaná žalobou.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a procesně úspěšnému žalovanému byla přiznána vůči procesně neúspěšnému žalobci jejich náhrada za odměnu za jeden úkon právní

služby poskytnuté advokátem podle ustanovení § 7 bodu 7. vyhl. č. 177/1996 Sb. po 141.700.- Kč a za zvýšení o DPH ve výši 29.757.- Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **m ů ž e** účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od jeho doručení u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Bylo-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 OSŘ).

V Olomouci dne 10. prosince 2014

Jana
Sedláčková

Za správnost vyhotovení:
Jana Sedláčková

JUDr. Pavel Kolář v.r.
předseda senátu